

S III. ZASEDANJA PLENUMA CENTRALNEGA KOMITEJA KP JUGOSLAVIJE

Svobodnega in odločnega socialističnega človeka vzgajajo v šolah FLR Jugoslavije

Resolucija o nalogah v šolstvu - Osamosvojitve nižjih organov in učnega kadra ob istočasni razvijanju idejne borbe in pomoči pri kontroli

BEOGRAD, 3. (Tanjug) - Večera sta bili objavljeni dve resoluciji, ki ju je sprejel CK KPJ na svojem III. plenumu 29. in 30. decembra 1949. 1. RESOLUCIJA O NALOGAH V ŠOLSTVIJU in 2. sklepi o tekočih nalogah borbe za petletni plan. Sklepe o borbi za petletni plan objavljamo na drugem mestu, v pričujočem članku pa podajamo glavne misli resolucije o nalogah v šolstvu. Ta resolucija pravi med drugim: V prosveti in prosvetni politiki je dosežena naša država velike uspehe v času od volne do danes. Povečali so število vseh št. odstranjena je bila v glavnem disproporcija med posameznimi vrstami šol, ustanovljene so bile številne nove vrste šol, povečali se je učni kader, urejeni so bili učni temelji za nadaljnji pravilni razvoj šolstva v ideološkem pogledu - tako glede na smer pri pouku in znanosti kakor tudi glede na ideološko in politično vzgojo in ideološki kadrov. Zbogljiva je bila materialna podlaga za nadaljnji uspešnejši razvoj celotnega šolstva.

Čeprav so bili doseženi veliki uspehi v vseh smereh, so tudi resnejše slabosti in pomanjkljivosti. Sistem šolstva ni v celoti dovršen. Organizacijske oblike in metode ne ustrezajo popolnoma nadaljnji krepitvi in razvoju socialistične demokracije. Ni določena enotna smer pri pouku in v učnih programih. Materialna podlaga šolstva ni zadostna. Ni potrebne skrbi za materialno in druge dvigovanje šolstva. Naložena resolucija v petih točkah glavne naloge za bodoče delo v šolstvu:

Borba med ZDA in Anglijo za gospodarski vpliv v Nemčiji

Cripps se ne misli odpovedati načrtu za gospodarsko zvezo Velike Britanije s skandinavskimi državami, v katero skuša potegniti tudi Zahodno Nemčijo

BERLIN, 3. - Ameriški visoki komisar Mac Cloy je javil na svoji tiskovni konferenci, da je ob novoletnem srečanju s sovjetskimi predstavniki imel sicer zelo vpludne razgovore, vendar pa niso imeli političnega značaja. Zanimal je tudi, da bi vedel za keke podobne razgovore. Ko ga je nekaj časnikar vprašal za mnenje o obnovi nacional-socialističnega duha je dejal: Kljub nacionalističnim eksplozijam nekaterih živov in demokracije in poglavitnega razvijanja pobude tako vseh ustanov kakor tudi množnih organizacij in posameznikov. 2. Pri sistemu šolanja je treba upoštevati graditve enotne celote tako samega sistema vzgoje, kakor tudi sistema vzgoje. Ni smiselno je štiti pravi utvariti pojoge za obvezno šolsko šolanje. Zato moramo od sedanjih sedemletnih postopoma preiti na obvezno osemletno šolanje. Predložila in izven šolske vzgoje se mora razviti sistem vzgoje in šolskega sistema izobraževanja in vzgajanja. Silek sistem mora sloneti na načelu, da je

Z ZASEDANJEM KONGRESA ZDA se prične hkrati volivna kampanja

Danes bo Truman prečital poslanico o položaju v ZDA - Republikanci ostro napadajo Trumanu

WASHINGTON, 3. - Ameriški kongres je prišel danes v svoje zasedenje. Hkrati pričenja s tem kampanjo za volitve v novembu letošnjega leta. Politiki boj se prične jutri, potem ko bodo prečitali Trumanovo poslanico o položaju v ZDA. Kongres naj bi po razpravljanju o Trumanovih predlogih, ali naj bi vlada ZDA uporabila nekakšno obliko odobredelne države, ki ji zlasti nasprotujejo nekateri republikanski kongresniki. Boj se bo vnel zaradi vse večjih državnih bremen ter zaradi osnovnih socialnih zavarovanj, ki jih je vlada prisiljena uvesti pod pritiskom velikih stavk v preteklem letu. Tudi nekatere druge objube, ki jih je dejal Truman ob volitvah, so zelo sporne, ker zahtevajo milijardne izdatke. Glede zunanje politike napovedujejo, da bodo izolacionistične tendence, ki jih nekateri smatrajo za pričlove, znova planile na dan. Predstavniki znanega ministrstva je sporočili, da je predstavnik Cankarjeve vlade izročil 23. decembra pr. l. ameriškim zunanji ministru memorandum, v katerem se zahteva vojska, politična in gospodarska pomoč ZDA za Formozo. Glede pripom. tiska, da Formozo ni nujno pomembna za varnost ZDA v strateški oziru, se ni hotel izjaviti. Tudi glede vesti pekingskih združenj iz Hong Konga, da mislijo ZDA odstajati Cankarjevi fantomski vladi na Formozo 16. voljnih, opremo za 5 divizij in "narodni material", se ni hotel izjaviti. Na okviritveni seji kongresa republikanski predstavnik Joseph Martin ostro napadel Trumanovo vlado ter jo obto-

Pravda se zaganja v Ziliacusa

MOSKVA, 3. (Tanjug) - Moskovska Pravda je večer objavila člana britanskega parlamenta Ziliacusa in ga naziva za svojega evojnega hujsaka, ker se je postavil na stran Jugoslavije v sporu s Sovjetsko zvezo. Pravda zbrjuje, da je Ziliacusa s tem dokazal, da esuzi Titovim gospodarjem, anglo-ameriškim imperialističnim s svojimi napadom proti Ziliacusu, ki je v svetu poznan kot britanski borec za mir, da je Pravda ponovno pokazala, da kominformisti nazivajo vse tiste, ki se dvignejo proti hegemonistični politiki Sovjetske zveze do malih držav, sedaj evojne hujsake.

Pravda in drugi sovjetski listi so delali veliko reklamo Ziliacusu in njegovim akcijam do trenutka, ko se je on stavil na stran Jugoslavije v sporu s Sovjetsko zvezo. Vsi študentje se morajo prav tako učiti enega od omenjenih štirih tujih jezikov ali italijanščine ali španščine, da bi se usposobili za njihovo solidno uporabo. V srednjih šolah je treba zagotoviti proučevanje temeljnih zakonov dialektičnega in zgodovinskega materializma in osnov logike ter psihologije. 4. Pristojnost zveznega ministrstva za znanost in kulturo mora zadržati na zvezni ravni vse svetne, kulturne in znanstvene ustanove, dajati splošne smernice in voditi splošno evidenco nad delom. Splošno načelo vodstva v šolstvu mora biti osamosvojitve nižjih organov in profesekacije na učiteljski kadra ob istočasni razvijanju idejne borbe in pomoči pri kontroli. 5. Temeljna naloga KADROVSKE POLITIKE na šoli je doseči pri učnih moled, da pri razvijanju in predmet, ki ga predavajo, in doseči solidno pripravo učencev. Dokončno se mora urediti vprašanje štipendij. Za univerz

Epuracija "titovcev" v KP Zahodne Nemčije

BONN, 3. - Centralni komunistične partije Zahodne Nemčije je odredil radikalno epuracijo vseh etitovskih elementov v partiji. V resoluciji, ki jo je danes objavila v Duesseldorfu, kritizira centralni komite dolo vse federacij Zahodne Nemčije in opozarja na določeno število etitovskih agentov v partiji ter obsoja nezanimanje nekaterih visokih komunističnih funkcionarjev kakor so Hugo Paul, do sedaj voditelj KP Rene-Vestfalije, Grimm, Langendorf in Salm, ki so člani partijskega vodstva v Wuerttembergu, ter bavarski komunistični voditelj Fischer in voditelj KP v Reni-Palatinatu Mueller.

Pred koncem tedna britansko priznanje Maocelunga

LONDON, 3. - Zakladni minister Stafford Cripps bo imel jutri tiskovno konferenco, na kateri bo objavil polčlaj britanskih valutnih rezerv na dan 31. decembra 1949.

Volitve v Egiptu

KAIRO, 3. - Danes so bile v vsem Egiptu volitve. V nekaterih krajih je prišlo do incidentov, in bilo je nekaj mrtvih. Do sedaj ni še podatkov o poteku volitve.

ZARADI NOVEGA ODPUŠČANJA DELAVCEV

Protestne stavke po vsej Italiji

Včeraj je stavkalo 100.000 delavcev v severni Italiji, 50.000 pristaniških delavcev v zahodnih pristaniščih Italije - Pred povišanjem tarif za elektriko za 32-kratno predvojno ceno

RIM, 3. - Po vsej Severni Italiji se širijo protestne stavke proti novemu valtu odpuščenju delavcev. Tudi včeraj je v Severni Italiji, stavkalo nad 100.000 delavcev. V Parmo so delavci dveh največjih tovarn, in sicer kovinarske podjetja «OMI» ter tovarne papirja «Lombardi» prevzeli vodstvo nad proizvodnjo, odpuščeni delavci pa prihajajo redno na delo. Nad 50.000 pristaniških delavcev v zahodnih pristaniščih Italije je včeraj začelo stavko, da doseže povišanje tarif, ter zahtevajo izvajanje določb kolektivne pogodbe, ki je bila pred kratkim sklenjena in ki so jih paroplovne družbe ponovno kršile. Tajnik sindikata pristaniških delavcev je sinoči sporočil, da se je stavka že začela v vseh pristaniščih zahodne obale. Pristaniški delavci v Anconi so se zbrali na zborovanju ter so sklenili po zgledu francoskih pristaniških delavcev, da ne bodo izkrcavali vojnega materiala, ki prihaja iz drugih držav in ki je namenjen za pripravljene nove napadalne vojske. Poslali so solidarnostno pismo Zvezi francoskih pristaniških delavcev. Tudi kmetijski delavci nadaljujejo svojo borbo. V pokrajini Modena so včeraj na več krajih zasedli neobdelano zemljo veleposelstvom. Kakor obljubljajo je policija nastopila v obrambo koristil veleposelstvom in aretirala nekaj delavcev. Vendar pa kmetijski delavci neustrašno in vztrajno nadaljujejo svojo akcijo. Medtem pa kujejo razni vid-

Sklepi plenuma CK KP Jugoslavije

O tekočih nalogah borbe za petletni plan

1. Plenum ugotavlja, da je naša država pod vodstvom Partije klobj gospodarski blokadi in najrazličnejšemu drugemu pritisku vlade ZSSR ter drugih kominformistiških vlad uspešno izpolnila poglavite naloge planskega gospodarstva v letu 1949 in s tem izvojevala pogoje za nadaljnjo uspešno borbo za izpolnitev petletnega plana ter izgraditve socializma. Hkrati ugotavlja plenum te glavne pomanjkljivosti in naspake pri letokljem gospodarstvom in ekonomsko političnem delu naših gospodarskih in upravnih organov ter partijskih organizacij: nezadostno ter nepravilno organizacijo in politično pripravo odkupnih ukrepov v ukrepev za mobilizacijo delovne sile kakor tudi močne ostanke mehanizacije razdeljevanja odkupnih planov in planov vključevanja nove delovne sile na oblasti n. okraje ob nezadostni analizi dejanskih okoliščin, iz česar so izhajale neavilnosti na terenu; nezadostno borbo za mobilizacijo notranjih rezerv delovne sile v industrijskih, rudarskih, gradbenih in gozdnih podjetjih; slabo plansko disciplino podjetij in visjih gospodarskih ustanov glede na delovno silo; nezadostno borbo proti fluktuaciji in za vključitev nove delovne sile ter njeno ustajitev; v nekaterih krajih na državo prepozno koncentracijo gradbenih in investicijskih del na temeljne objekte petletnega plana; nezadostno poostreženje borbe za pospešitev, organizacijo in gospodarsko okrepitev našega kmetijstva. 2. Plenum nalaga partijskim organizacijam tale temeljne naloge v planskem letu 1950: a) osredotočenje gradbenih in investicijskih del ter ustreznih delovne sile in rezerv v glavne objekte petletnega plana; b) povečanje naše domače industrijske proizvodnje kmetijskih mehanizacij, strojev, naprav in orodij; c) temeljito in vsestransko organizacijo borbe za napredke kmetijstva in povečanje pridelka, gospodarstva in organizacijsko okrepitev kmetijskih obdelovalnih združenj in državnih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih obdelovalnih združenj in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in manjšanje polne lastne cene, zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih združenj; b) nadaljevali ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih združenj, zlasti v žitnodornih krajih in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne lagati težišča na število združenj, temveč na njihovo notranjo ureditev, na ustanavljanje pasivnih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov zoper fluktuacijo, za vključevanje nove delovne sile; d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavnimi projekti tudi proti sektskim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi. 3. v zvezi z borbo za socialistično presnovno kmetijstvo plenum zlasti opozarja na te posemne naloge: a) vse sile osredotočiti na organizacijo in gospodarje o ureditve sedanjih ob

TRŽAŠKI DNEVNIK

KOLENDAR

Gledališče - Kino - Radio

Sreda 4. januarja
Tit, Dobromir

Sonce vzhaja ob 7.45, zalame ob 16.34. Dolžina dneva 8.48. Ščip vzhaja ob 16.23, zalame ob 8.21.

Jutri četrtek 5. januarja
Telesfor, Grozdana

JUTRI BO DVEURNA PROTESTNA STAVKA VSEH INDUSTRIJSKIH DELAVCEV V TRSTU

Včeraj sta izdali obe sindikalni organizaciji posebno obvestilo v zvezi s poostreno borbo industrijskih delavcev, ki pravi:

Enotni sindikat kot tudi Delavska zbornica so že v predelki jeseni predlagali, da bi bile sprejete za industrijske delavce določbe, ki jih predvideva sporazum, podpisan 13. avgusta lani. Po tem sporazumu bi morali vsi industrijski delavci brez izjeme prejeti povprečno mezdno, kar bi v precejšnji meri izboljšalo njihov dosedanj življenjski položaj.

V mesecu oktobru sta obe sindikalni organizaciji predložili združenju industrijskih delavcev zahtevo, in sicer, da bi bile povisane vsem delavcem tudi draginski doklade.

Po dolgi pogajanji, pri katerih je bilo jasno razvidno, da industrijski ne namerjavajo rešiti vprašanja povisanih plač kot tudi ne vprašanja povisanih draginskih dokladov, se je borba industrijskih delavcev zaradi kritičnega položaja zaostrila, dokler ni končno prišlo do prekinitve pogajanj.

Ker je postal položaj po prekinitvi pogajanj za industrijske delavce nevzdržen, sta obe sindikalni organizaciji sklenili pritiči s poostreno borbo, katere glavni namen naj bo uresničitev vseh zahtev prirediteljskih delavcev. Po natančni proučitvi položaja sta obe sindikalni organizaciji sklenili, da bodo stopili v četrtke dne 5. t. m. vsi industrijski delavci v dveurno protestno stavko, ki bo trajala od 10 do 12. Udeleženci AČEGA ta bodo stavkali samo od 10 do 11. Za vse industrijske delavce, ki bi se stavke zaradi svojega dela ne mogli udeležiti, bosta sindikalni organizaciji izdali posebno obvestilo.

Ta stavka bo dokaz protesta vseh industrijskih delavcev, ki niso pripravljene odstopiti od svojih upravičenih zahtev, temveč so trdno odločeni nadaljevati z borbo ter jo v primeru potrebe tudi zaostri.

Tovarniški odbor kot tudi odbori v podjetjih imajo nalogo

sklicati v času protestne stavke protestna zborovanja, na katerih naj delavci obravnavajo svoje probleme ter določijo smernice nadaljnji borbi za uresničitev svojih zahtev.

Proga filobusa „D“ podaljšana

Na upravnice protestne delavcev v Ul. Flavia in Sv. Sava je bil končno odobren odlok, s katerim bo proga filobusa linije „D“ podaljšala čez Sv. Savo. Prebivalci te občine obljubljene okrajša so z veseljem sprejeli to vest.

Z uveljavitvijo novega odloka je stopil v veljavo tudi novi urnik, ki predvideva sledeče spremembe: prvi filobus s Trga Oberdana bo vozil ob 5.30, z Ulice Flavia pa ob 5.51; zadnji filobus s Trga Oberdana bo vozil ob 23.50, z Ulice Flavia pa ob 0.18.

Ker je bila proga filobusa „D“ tako podaljšana je stopil seveda v veljavo novi cenik, ki predvideva povisane cene vožnji za 5 hr. Te vesti niso bile nič kaj veseli prebivalci Sv. Save, ki trdijo, da bi predstavljal tako visoka cena vožnji strošek, ki bi ga glede na svoje življenjske razmere ne mogli kriji.

Ker je proga filobusa „D“ le nekoliko podaljšana, se nam zdijo pritožbe prebivalcev iz Ul. Flavia in Sv. Save popolnoma upravičene.

Izvedeli smo tudi, da so stopile v tem tednu v veljavo nove določbe glede proge filobusa „A“. Ze dolgo časa so namreč prihajale pritožbe, čer da je treba na ta filobus prevesti dolga čista čakati. Odgovorni krogi so zato sklenili vzpostaviti na tej progi še en filobus, zaradi česar se bo presek med eno in drugo vožnjo znižal na šest minut.

takoj postalo pozorno in potrkalo na vrata. Glasovi so seveda onemeli, toda svetloba skozi okenske spranje je bila dovolj zgovorna. Zato ni preostajalo drugega kot kapitulacija in odpreti vrata. Polcija je v gostilni prenesla kar osem vinskih bratcev, ki so si še zalivali svoja grla. Kajpada bo morala gospodinja lokalna plačati globo, ker je imela lokalni odprt ob prepovedani uri. Z njo pa bodo morali plačati globo tudi pivci, ki so bili ob tej uri še vedno v gostilni.

Sindikalni predstavniki pri vojaški upravi za izplačilo božične nagrade vsem upokojevcem

Predstavniki obeh sindikalnih organizacij so imeli večeraj zjutraj razgovor s predstavniki socialnega skrbstva vojaške uprave o vprašanju izplačila božične nagrade vsem tržaškim upokojevcem.

Sindikalne organizacije so že pred časom predložile to zahtevo odgovornim oblastem ter so tudi večkrat intervenirale, da bi bilo vprašanje izplačila božične nagrade vsem tržaškim upokojevcem čimprej rešeno.

Da bi dosegli ugodno rešitev upravnice zahteve so se sindikalne organizacije pred časom obrnile tudi do predsedstva cone od katerega so prejele zagotovilo, da se bo za stvar zainteresiralo.

Obe sindikalni organizaciji obveščata vse tržške upokojevnike, ča bosta o uspehu direktnih pogajanj s predstavniki vojaške uprave tako obvestili vse zainteresirane, ker dobro veda, da ima rešitev tega vprašanja izredno vrednost za vse tržške upokojevnike, katerih položaj postaja iz dneva v dan bolj kritičen.

Zakaj je treba ustanoviti Kmečko zvezo

Leta 1935 so zgradili cesto Katinara - Socerb. Ob tej priliki so napravili kmetom mnogo škode na travnikih in vinogradih ter jim odvzeli zemljišča. Toda še do sedaj niso plačali nobene odškodnine.

Pred dnevi je šel kmet iz Doline, ki mu je bila napravljena škoda in odvzeto zemljišče, v Trst, da bi dobil odškodnino. Napolnil se je najprej na »Genio civile« in različni svoje zadeve. Odgovorili so mu, da on nimajo te zadeve v rokah ter naj gre na neki vojaški urad. Sel je, tu pa so mu odgovorili, da ga postali na pokrajinski urad, ko se ga rešili z izgovorom, da ni mogoče opraviti nič, ker je šel pokrajinski inženir v Rim. Moja je izgubil dan, zapravljen denar, se počeno razjezil, ne da bi kaj odpravil.

Ni to edini primer! Skoraj vsak dan se dogodi nekaj drugega in še hujšega. Naši kmetje

pridejo v Trst. Na uradih se ne znajdejo, italijanštine ne razumejo dobro, marsikateri uradnik pa si privoščijo kmetu za šalo ali ga celo zmerja s »ščiacovna«.

Za vsako stvar, ki jo kmet potrebuje od raznih uradov in ustanov, za nabavo strojev, za odškodnino itd., je treba kup dokumentov. Kmetu, ki se v tem stvari ne razume, seveda ne preostane nič drugega, kot da gre k odvetniku. Kako pa so dragi ti gospodje in kako znajo dobro molzi, je naš kmet večkrat občutil na lastni koži.

Poleg tega je pri nas še posebej neprijetno, da se v vsakem okrog ozkega pasu našega ozemlja je zdaj postavljena državna meja. Večina kmetov ima zemljišče tudi onstran meje. Vprašanje dvostranosti in ureditve odnosov se pojavlja ob vsaki priliki. Toda na koga se bo kmet lahko obrnil v tej zadevi? Morda na tiste, ki sosedno državo stalno blatijo, ki bi sploh hoteli postaviti med nami in Jugoslavijo ki itajski zid? Od teh ne bo naš kmet-dovolastnik prav gotovo imel nobene koristi in pomoči.

Kakor vidimo je vsak dan na stotine večjih ali manjših zadev, ki jih mora naš kmet rešiti. Večkrat pa njna za to dovolj časa, se ne znajde v kupu paragrafov in predpisov in si ne more pomagati, ker nastopa sam in brez nobene opore.

Sam po sebi je razumljivo, da bi naš kmet lahko dosegel več, če bi imel nekoga, ki bi mu pomagal.

Tudi zaradi teh malih stvari, ki pa so zelo važne za naše kmete, je potrebno, da se čimprej ustanovi Kmečka zveza. K njej se bo naš kmet zatekel ob vsaki priliki, za vsako potrebo in pomoč, za prošnje, za pojasnila, za nasvete. Tu bo našel razumevanje in bratsko pomoč, pa naj si bo te ali one narodnosti, tega ali onega pravičnjaka. Kmečka zveza bo samostojna in res samo kmečka ustanova.

Jutri bo otvoritev sodnega leta

Jutri bodo otvorili novo sodno leto na tržaškem sodišču. Slovesnost se bo pričela ob pol enajstih zjutraj. Kot običajno so iz slavnosti tudi letos vabljene predstavniki vseh tukajšnjih civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti.

OB ZAKLJUČKU STAREGA LETA

Še eno junaško „dejanje“ kominformistov ki so tokrat nastopili ojačeni z esuli

Po krajšem presledku so se kominformistični pretepači zopet ojunčili in prav na dan starega leta uprizorili enega onih neverdnih pohodov, pri katerih bi jim ne hoteli drugovati niti najbolj propadli čestni pobalini. Kajti ponovno so se nasilno lotili nedolžne prireditelje, kjer je bil namen le ta, da se, kakor v ostale, po vsem svetu, skupina ljudi veselo poslovilo od starega leta. Tokratna akcija se od dosedanjih podobnih razlikuje le v tem, da so se nemočno kominformisti zatekli po pomoč k esulom, ki so se kajpada radi odzvali valibu, čim so izvedeli, da gre za slovensko prireditelje.

OB ZAKLJUČKU STAREGA LETA

In tako so se štirje teh škvdristov pojavili v soboto okrog 23 na vratih dvorane v gostilni »Pri Gregorju«, to je v prostoriš Prosvetnega društva »Oton Zupančič«, kjer so se zbrala družine tretjega okrajna silvestrovanje. Ker je bil večer v glavnem namenjen le temu, da bi vstop v dvorano dovoljen samo proti valibu, Toda štirje avantgardisti si tega niso dali dopovedati, marveč so hoteli s silo vdreti v prostore ter zahtevali pijačo, kljub temu da je gostilna na vrhu in nima dvorane namenjena prosvetnim prireditvam, nikakega opravka z gostinskim obratom. Zato se je tov. Alma Zalašček-Janka odločno postavila po robu vsiljivcem, ki pa so bržkone čakali prav na to, da so lahko pritekli z dejanskim napadom. Ker pa se je v štirih niso upali lotiti, so obljubili, da se vrnejo čez eno uro. In res so čez nekaj deset »junaških« vrstnikov ter družno padli po tovariški Janki, ki prvotni z vsemi mogočimi priimki iz poznane kominformističnega slovarja ter začeli končno uridati po nje tudi s stolici, tako da je Zalaščekova dobila precej lažjih poškodb.

Polcija, ki je pripeljala na mesto z avtomobilom, je sprejela iz odpelila nekatero izmed napadalec in ker so se moral večer že zagovarjati pred sodiščem za določanje nakodov, smo zvedeli za njihova imena. Ti so 27-letni Carmelo Lurisevich iz Ulice Castagneto 61, 21-letni Guerinio Bordon iz Milij, 24-letni Giusto Tedesco s Campanelle 219 in 37-letni Antonio Bembič, stanujoč v Ulici Molino a vento 61. Kapitan Dye je vse štiri predložitrednemu sodišču v nadaljnje nastopanje.

Mož ji je zbežal od doma že na dan starega leta

Na policijsko postajo na Istrski cesti je prišla Markežič Vera, por. Marcon z Istrske ceste 70. Polcija je javila, da se je zjdnji dan starega leta od strani od doma njen mož, 24-letni mehanik Marcon Stelio. Ko je odšel od doma, ni imel s seboj ne denarja ne osebnih dokumentov. Do večerja pa se še ni vrnil domov. Polcija se je s podrobnimi podatki v rokah začela zanimati kako je mož izgubil.

Kratke o nepoštenih ljudeh

Med avgustom in septembrom leta 1947 je trgovec z živili Luigi Lorenzini iz Ulice Geppa 8 izročil nekemu Cornelatu Francu iz Ulice Parini 16, trgovskemu zastopniku, blago za 230.000 lir, katerega naj bi slednji prodal v Milanu. Cornelato je sicer to nalogo uspešno opravil v Milanu, toda Lorenzini ni kriju temu več videl denarja. Kljub tega se je trgovec večeraj odločil nastopiti svoje moči uspešno dalje. Če si bežno predčimo delovanje posameznih panog, bomo videli, da nikjer ni bilo izrazitega zastoja.

Najštevilnejši je bil telovadni odsek, ki je pokazal svojo moč in vesetarstvo ob istočasni nastopih 1. maja, ko je nastopilo v Trstu na novem stadionu pri Sv. Ivanu preko tisoč fizikulturnikov in okrog štiri tisoč v Kopru. Meseč kasneje je nastopila skupina 400 telovadcev in telovadke na športnem dnevu na Reki in nato na festivalu v Sovodnjah pri Gorici. Odsek, ki je v stalnem organizacijskem razvoju, si je zadal krajšo, ustanoviti po vseh naših lokalnih telovadnih društvih in tako imamo že sedaj v Bazovici, Lonjerju, Salezdaju in pri Sv. Ivanu nova društva.

Nogometni odsek je zaključil julija svoje prvenstvo za leto 1948-49. Sodelovalo je 65 društev iz obeh con, ki so bila razdeljena v posamezne skupine. Prvenstvo si je priborilo moštvo koprske Aurore. Nogometna reprezentanca je uspešno nastopila v Mariboru proti

Borba zidarskih in kovinarskih delavcev v prihodnjem letu

V kategorijo najbolj slabo plačanih delavcev spadajo prav gotovo tudi zidarski delavci. Kot vemo so zidarski delavci vključeni v pogledu plač in delovnih pogojev v kategorijo industrijskih delavcev, čeprav se njihovi delovni pogoji precej razlikujejo od pogojev tovarniških delavcev kot tudi od uslužbencev prehranske industrije.

Po delovni pogodbi prejme zidarski delavec prav takšno osnovno plačo kot industrijski delavec, in sicer prejme zidar prve kategorije 66.30 lir, zidar druge kategorije pa 48.45 lir na uro. K tej vsoti moramo priložiti še deset odstotok ki so vključeni v osnovno plačo ter draginski doklado, ki znaša sedaj 71.50 lir na uro.

Tako bi torej prejeli industrijski kot tudi zidarski delavci enako plačo, če bi seveda ne obstajala druga bistvena razlika. Industrijski delavci so namreč zaposleni vse leto ter imajo zagotovljeno tudi božično doklado kot tudi plačan dopust. Zidarski delavci pa so zaradi svojega dela vezani na letni čas ter je njihov delovni urnik tako mnogo manjši. Kot vemo lahko delajo zidarski delavci samo ob primernem vremenu; po pogodbi nimajo pravice na plačan dopust ter tudi ne prejmejo posebne božične nagrade. Seveda se jim zaradi teh razlik njihov prejemki precej znižajo.

Do julija lanskega leta so prejemali zidarski delavci posebno sezonsko doklado, ki jih je vsaj v neki meri nadoknadila izgubljene delovne ure. Po podpisu nove delovne pogodbe za to kategorijo delavcev pa je bila pretrgana tudi ta ugodnost ter so se zidarski delavci od sedaj zamenjali z delavci, ki so delovno dohodek izplačilo zgoraj navedene doklade.

Razlika v plači med industrijskim delavcem in zidarskim delavcem je tako kar občutna. Vse te težave so zidarski delavci po svojih sindikalnih predstavnikih že predložili delodajalcem, ki pa ne želijo ničesar dati o izboljšanju delovnih in medzanih pogojev svojim uslužbencem. Zato so zidarski delavci letom zaostri svojo borbo ter zahtevali izplačitev posebne sezonske doklade.

PREGLASNI SO BILI

Okrog 2 zjutraj je bilo, ko smo nek živahnih glasovi odmevali iz gostilne Damiani Pavla Marije v Ul. Giuliani 14. Budno oko postave je kajpada izvedeli smo tudi, da so stopile v tem tednu v veljavo nove določbe glede proge filobusa „A“. Ze dolgo časa so namreč prihajale pritožbe, čer da je treba na ta filobus prevesti dolga čista čakati. Odgovorni krogi so zato sklenili vzpostaviti na tej progi še en filobus, zaradi česar se bo presek med eno in drugo vožnjo znižal na šest minut.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Borba tako močne kategorije delavcev kot je kategorija kovinarskih delavcev, bi morala imeti na našem ozemlju vse drugačen odmev, kot ga pa sedaj ima. Zaenkrat vemo, da vodijo ti delavci borbo samo, iz skopih poročil, ki jih vidimo ponatisnjena v raznih časopisih. Takšne borbe se delodajalci seveda ne bodo ustrezili. Zato je potrebno, da stopijo kovinarski delavci v bolj odločno borbo ter pričnejo, če je potrebno, tudi s splošno stavko, ki bo prav gotovo privedla do zaželenega uspeha.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Pa se drugo vprašanje hočejo zidarski delavci rešiti. Gre namreč za vprašanje povečanja števila vajencev. Ta stroka delavcev je vedno štela precejšnje število vajencev, ki so morali delati po stiri pet let, da so bili sprejeti v kategorijo zidarjev. Sedaj se je število vajencev zelo znižalo in se tem je skorajda popolnoma onemogočeno pravilno učenje, ki bi jih lahko usposobil za njihov poklic.

Ker predstavlja prav izčrpen navedena števila vajencev v zidarski stroki zelo važen problem, se bodo za rešitev tega borili zidarski delavci, ki bodo zahtevali, da se da mladim vajencem možnost strokovne usposobitve.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Ob pregledovanju dogodkov iz sindikalnega življenja ne smemo pozabiti na borbo kovinarskih delavcev, ki traja že več mesecev.

Kovinarski delavci predstavljajo na našem ozemlju najmočnejšo kategorijo delavstva. Zato predstavlja tudi njihova borba za uresničitev svojih zahtev enega najvažnejših dogodkov v sindikalnem življenju.

Kot vemo, vodijo kovinarski delavci že več mesecev borbo za uresničitev nekaterih najbolj perečih zahtev, med katerimi zavzema prav gotovo glavno mesto zahteva o povisšanju mezd, ki nikakor ne odgovarjajo današnjim življenjskim potrebam.

In kakšen je bil uspeh te njihove borbe? Do sedaj kovinarski delavci s svojo borbo niso dosegli uresničevnitvenjmanjših zahtev, kaj če, da bi prisilili delodajalce, da bi jim izboljšali delovne pogoje. Sindikalne organizacije, ki vodijo to borbo, večkrat prično pogajanja, ki se pa vedno zaključijo z neuspehom.

Da se je položaj kovinarskih delavcev v času, ko se rešitve njihovih spornega vprašanja tako zavlačuje, že zaostri, nam menda ni treba še posebej poudariti. Cene raznim življenjskim potrebščinam so se povisale, cene plina in električne moči so se povisale, kar delavcu ni toku bo prav tako višja — a plače kovinarskih delavcev so ostale nespremenjene.

Izvedeli smo, da so kovinarski delavci iz Tržiča dosegli

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

SPOMINSKI DNEVI

1946 okoli 10 ure so pričeli dvigati z morskoga dna jugoslovansko trgovsko ladjo »Sušica«, ki so jo nekaj dni pred osvojitvijo Trsta potopili nemški vojni letalci na pomolu št. 3.

1947 je policija odkrila ogromno skladišče vojnega materiala, ki je bilo skrivaj pripeljana iz Italije za obrambo italijanštva v Trstu. V znak protesta so delavci v raznih tovarnah prekinili delo, se zbrali na zborovanjih in zahtevali od ZVU naj odločno nastopi proti terorizmu.

1947 so kinematografski delavci v Rimu zahtevali odstopil v stavko, ker so delodajalci prekinili pogajanja za nove mezdne v uradu za delo.

1947 služba krojevna reakcija v policijski oddelki citine policije odprli stroje in podjetij ter tako spravili delavstvo ob kruh.

1948 je bila zbrana ogromna množica na partizanskem zborovanju na Opatnih, kjer je policija artilerija 29 partizanov v uniformah, medtem ko je brez uspeha hotela na vsak način izpustiti kakršnekoli incident. V Trstu pa so neofašisti okrog 21.30 vrgli na dvorišče gostilne »Pri Gregorju« v ul. Molino a Vento, kjer je bilo zbranih precej partizanov in so njih uniforme bombe ročno bombo tipa OTO.

1949 je CM družba vložila tožbo zaradi nasilne zasedbe IV. nadstropja stavbe v ul. Montecci (piše ta dan naš dnevnik).

1949 se je rodil Newton znameniti fizik.

1970 začela izhajati »Ljubljanske novice«, prvi slovenski časopis, katerih urednik je bil pesnik Valentin Vodnik.

1834 se je rodil gospodarstvenik dr. Josip Vojtek.

1872 se je rodil v Ljubljani slovenski slikar Matija Jama.

1944 je bil prvi kongres slovenskih kulturnih delavcev na osvojenem slovenskem ozemlju.

ROJSTVA SMRTI IN POROKO

Dne 2. januarja 1950 sta se v Trstu rodila 2 otroka, umrlo je 8 oseb, porok pa je bilo 14.

CERKVENE POROKO: mehanik Fragiaciono Vittorio in knjigovozka Da Via Berta, peš Zorzi Staniasio in gospodinja Bogluda in gospodinjica Terzon Dragica, tečaj Memoli Pietro in gospodinja Vitone Angela, industrijske Kocjančič Igino in gospodinja Dvošak Marija Elena, čuvar Margis Aldo in frizerka Artica Maria, agent v izbrankarica Laura, delavca Petar Longhino in šivilja Ciachci Amalija, slikar Gregor Oreste in delavca Michelazzi Bruna, tečaj Plego Karlo in uradnica Pison Pavla, učitelj Bradini Giovanni in gospodinja Spiropolu Marija Nella, tatelnik Slokar Vinko in delavka Gilio Jolanda, delavec Cornel Anton in uradnica Lucio Neri, tečaj Bizjak Luciano in šivilja Trost Pava.

SMRTI: 7letni Magris Pompeo, 7letni Tauber Ivan, 7letni Zagar Alojz, 7letni Calikariz Edvard, 50letna Bonetti vd. Stola Katarina, 62letni Lolic Salvatore, 68letni Puzzer Anton.

ROJSTVA: 19.00: Aktualna politična vprašanja v italijanščini; 17.45: Izoperet in filmov; 18.15: Komorna glasba; 18.45: Poročila v hrvaščini; 19.00: Glasbena medigrada; 19.15: Poročila v italijanščini; 19.30: Napoved časa — poročila v slovenščini; 19.45: Z našim ljudstvom (v italijanščini); 20.00: Radijski obzorik (v slovenščini); 20.15: Janček; Viskli Ulan; 20.30: Fejton v italijanščini; 21.15: Chopinove klavirske etude; 21.30: Jura zabavni orkester; 22.00: Iz života jugoslovanskih narodov (v hrvaščini); 22.20: Večerni koncert; 23.00: Zadržna poročila v italijanščini; 23.05: Zadržna poročila v slovenščini.

RADIO

JUGOSL. CONE TRSTA
(Oddaja na srednjih valovih 240 m ali 1250 kc)

SREDA 4. 1. 1950

6.30: Jutranja glasba; 6.45: Poročila v italijanščini in objava sporeda; 7.00: Napoved časa — poročila v slovenščini — objava sporeda; 7.15: Jutranja glasba; 12.00: Mozart: simfonija »Jupiter«; 12.30: Peje Marisa Floridalo; 12.45: Poročila v italijanščini in objava sporeda; 13.00: Napoved časa — poročila v slovenščini in objava sporeda; 13.15: Operne uverture in fantazije; 13.45: Gospodarski pregled v poročila v italijanščini; 14.00: Igra veseli kvinteta v italijanščini; 14.45: Pregled tiska in poročila v slovenščini; 17.30: Aktualna politična vprašanja v italijanščini; 17.45: Izoperet in filmov; 18.15: Komorna glasba; 18.45: Poročila v hrvaščini; 19.00: Glasbena medigrada; 19.15: Poročila v italijanščini; 19.30: Napoved časa — poročila v slovenščini; 19.45: Z našim ljudstvom (v italijanščini); 20.00: Radijski obzorik (v slovenščini); 20.15: Janček; Viskli Ulan; 20.30: Fejton v italijanščini; 21.15: Chopinove klavirske etude; 21.30: Jura zabavni orkester; 22.00: Iz života jugoslovanskih narodov (v hrvaščini); 22.20: Večerni koncert; 23.00: Zadržna poročila v italijanščini; 23.05: Zadržna poročila v slovenščini.

KINO

Rossetti, 16.00: »Kristof Kolumbo«, Fredric March.

Excelsior, 15.00: »Srnica«, Gregory Peck, Jane Wyman.

Fenice, 15.30: »Morar«, Sinbad Douglas Fairbanks in Maureen O'Hara.

Filodrammatico, 16.00: »Pirati s Caprija«, M. Lotti.

Adua, 15.00: »Vlak se ustavi v Berlinu«.

Alabarda, 14.30: »Cesarski valček B. Crosby«.

Armonia, 15.30: »Cudežen človek Danny Kaye«.

Azzurro, 16.30: »Trije kavalirji«. Belvedere, 16.00: »Helzapoppino«. Ulan, Misa Auer.

Garibadi, 14.30: »Kavalerji nepričakovani«, John Hall.

Ideale, 15.30: »Princ Azima, Sabu«.

Impero, 16.00: »Poljubi, božanje in udarci«, Betty Grable, J. Payne.

Italia, 14.30: »Cesarski valček«, Bing Crosby.

Kino ob morju, 15.30: »Prepovedane pesmi«, Poljski film.

Marconi, 16.30: »Letete rakete«, Gianni in Pinotto.

Massimo, 16.30: »Veseli vdovec«, Isa Barzizza in Carlo Dapporto.

Novo cine, 15.00: »Cesar z otoka Capria«.

Odeon, 16.00: »Večer pred porokom Derek Farr«.

Radio, 15.30: »Tajno poslanstvo«, Spencer Tracy, V. Johnson.

Savona, 15.00: »Tako sem zmagal«.

Venezia, 15.30: »Nevhita nad Sierra«.

Vittoria, 16.00: »Sreča je opoteka«, Robert Young.

Viale, 15.30: »Cesar z otoka Capria«.

Kino Skedeti, Na željo občinstva ponavljamo predvajanje filma »Foziv na dvojni v Baltimoru«. Kino na Opatnih, »Divji love«. Kino v Nabrezini, V četrtki in petek: »Ljubljanske muzičke«, (Brivido d'amore).

Uprava Primorskega dnevnika
v Ul. sv. Frančiška 20 - I
ima novo telefonsko številko
73-38

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Uresničitev nekaterih svojih zahtev, med temi tudi izplačevanje posebnih dokladov, ki bodo vsaj v neki meri izboljšali njihov življenjski položaj. Zakaj bi tega izboljšanja ne mogli doseči tudi kevinarski delavci Tržaškega ozemlja.

Srečno novo leto želi podjetje Švara
TRST
UL. GIULIA 28, TEL. 96-742

MAVHINJSKI IGRALCI
vse vladno vabilo na slovesno 16letnico prve slovenske veseloigre

ZUPANOVA MICHIA
s sodelovanjem recitatorjev in mavhinskega pevskega zbora, ki bo v kinodvorani

v Nabrezini
8 t.m. ob 16.30.

Izlet v Ljubljano in na Bled
Potovniški urad »Adria-Express« v Ul. F.

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301a - I.; - TEL. 70

Tudi mi smo si odprli vrata

Cesta Šmarje-Nova vas bo izročena prometu

Ta mesec bo izročena prometu nova cesta Šmarje-Nova vas. Ta cesta bo odprla vrata mnogim vsem, predvsem pa Koštobni, Pučan, Krkovec, Novi vasi, Padni in Sv. Petru, ki niso bile do sedaj povezane z lahko dostopno cesto. Zaradi tega je bila tudi njihova zveza z mesti slaba.

Ze pod Avstrijo je prebivalstvo teh vasi zahtevalo graditev te ceste. Toda kakor je znano, je Avstrija odklonila zahteve domačega prebivalstva in ni pokazala najmanjšega zanimanja za rešitev tega perečega vprašanja.

Enako je bilo v Italiji. Ko je zasedla naše kraje nam je objubovala vse mogoče stvari, tako politične, kulturne kot tudi gospodarskega značaja. Toda kaj kmalu je pokazala svoje prave namene. Njene objube so se izrodile ravno v nasprotna dejanja. Ukrala je vse politične svobosti, zatrla je naše žete in naravno govorico, požgala naše domove in vasi in nas s svojim izkoriščanjem vodila v gospodarski propad.

Tako se tudi Italija ni zmešala za želje prebivalstva, zgraditi imenovanih vasi, najmanj pa za to, da bi nam pomagal pri graditvi navedene ceste. Njen cilj je bil pač ta, da pušči našo ljudstvo v nazadnjaštvu in kulturni temi.

Položaj se le na mah spremeni s koncem vojne in z zmagom NOV. Zavihala je ljudska oblast, ki je dala ljudstvu politično svobodo, enakopravnost slovenskega jezika in gospodarski dvig vsega okrožja. Tako je ljudska oblast že zadnje mesece 1947 pričela pripravljati načrte, tudi za gradnjo ceste Šmarje-Nova vas. Ob začetku gradnje je bilo najvažnejše vprašanje, kje dobiti delovno silo, da bi čim hitreje zgradili to cesto. Toda s poživljenjem vsega domačega ljudstva je bila premagana tudi ta težkoca. Zlasti se je zavedala svoje naloge naša mladina.

Kmalu so udarili prvi krampi naših mladinskih delovnih brigad, ki so z velikim zanosom to delo tudi nadaljevali. Vendar ni zadostovala pomoč naših mladincev, marveč je bilo potrebno organizirati najširšo množico. Na ta način je pri gradnji te ceste sodelovalo ljudstvo iz okoliških vasi, zlasti pa iz Šmarij in Puč, veliko manj iz Nove vasi in Sv. Petra, čeprav bosta imeli prav ti vasi največ koristi od nove ceste.

Mladina iz Šmarij in Puč je v polnem številu sodelovala v vsaki mladinski delovni brigadi in prav tako ljudstvo ostalih množičnih organizacij. Iz sektorja Sv. Peter pa so na vse načine odklanjali udeležbo in posebno mladina ni nikoli prišla v določenem številu na delo. Tudi ostali ljudje so šte-

St. Peter VESELJE IN RADOST OTROK

Kakor v drugih vaseh, tako smo tudi v naši vasi na zadnji dan leta obdarovali naše otroke. Kot letos niso naši otroci praznovali tega dneva še nikoli s takim veseljem. Na to radostno slavo se prišle tudi vse matere iz sv. Petra in Nove vasi.

Uvodoma je tov. učitelj pozdravil vse navzoče in se zahvalil vsem tistim, ki so na kateri koli način prispevali za čim večji uspeh novoletne jelke. Sledil je nastop pionirjev iz sv. Petra in Nove vasi, s katerim so pokazali svojim staršem napredek, ki so ga dosegli v šoli in v naših prosvetnih organizacijah, ki skrbijo za kulturno rast vsega delovnega ljudstva.

Po končanem sporedu naših pionirjev je pričela obdaritev otrok, ki je vzbudila ogromno veselje.

Za ves uspeh gre še posebna zahvala odboru za organizacijo novoletne jelke.

IZOLA

Razkrinkani in osmešeni kominformisti

Za obrekovanje zahtevajo od skupnosti še ugodnosti

Pred božičem je bilo pri Ampelei v Izoli veliko sindikalno zborovanje, katerega so se udeležili skoro vsi delavci in nameščenci. Na tem zborovanju je govoril referent pri mestnem sindikalnem odboru. Namen tega sestanka je bil razkrinkanje malocvetne skupine kominformističnih saboterjev, ki delajo v tovarni in ki so glede na svoje reakcionarno delovanje v sramotno veselim tistim tovarišem, kateri delajo skupno z njimi.

Govornik je v svojem poročilu poudaril, da si je ta skupina, ki jo vodi znani protiljudski »tovariš« Felgusa Dominik, upals žaliti in klevetati člane sindikalne podružnice, ker so razdelili nakazila za drva samo tistim delavcem, ki so to zaslužili in ki naravno ni dala drv saboterjem.

Ce pomislimo, da so ta drva pripravili najbolj zavedni delavci-udarniki iz Istrskega okrožja v Trnovskem gozdu, je umljivo, da pritičejo samo tistim, ki resnično delajo. Zato je zahteva kominformistov, da imajo pravico do teh drv, ki so veljala toliko napora naših najboljših tovarišev, naravnost smešna. Samo tisti, ki produ-

Otroci so imeli svoj praznik

SREDI PRAVEGA GOZDA SMREK IN JELK NA TITOVEM TRGU V KOPRU SO PRESENECENI OTROCI ZAGLEDALI SKRATE, RDECO KAPICO IN MEDVEDA KOSMATINCA.

Semedela in Piran SKUPEN NASTOP Slovenskih in italijanskih otrok za novoletno jelko

V soboto zvečer so naše žene razdeljevale po hišah zavojčke z darili tistim otrokom, ki jih je odbor izbral kot najbolj potrebne. Nekateri žene pa so kar same prišle dvigniti zavojčke, ker je teren zelo obsežen.

Po dopoldanskem obisku otroškega semnja in novoletne jelke v Kopru, ki je vse otroke zelo navdušil, so imeli v Giusterni kulturno prireditve otroci slovenske in italijanske šole. Italijanski otroci so izvajali krajiško igrico, slovenski pa več recitacij. Prosveta je za to priložnost lepo okrasila dvorano.

Med delegacijo 15 pionirjev, ki je bila sprejeta na sedežu VUJA, je bil tudi pionirček Čok Zlatan, ki je kot ostali žarel od veselja, ker so bili še posebej obdarovani ob sprejemu na VUJA.

Bilo je zbranih 16.807 din prispevkov za novoletno jelko.

V PIRANU je bilo obdarovanje v dvorani gledališča »Tartini«, ki je bila premalna za toliko ljudi. Zene so že prej napravile obvezo, da bodo iz blaga, namenjenega za razdelitev otrokom, same sešile odgovarjajoče komade. Tako so napravile 80 komadov predpasnikov in 80 igračk za otroški vrtec.

Ljudstvo Pirana je nabralo okoli 80.000 din prispevkov za ta praznik.

Novoletna jelka v Portorožu

Na Silvestrov dan so se zbrali slovenski in italijanski otroci v veliki lepo okrašeni in razstavljivi dvorani Palace hotela, katero je dala JA na razpolago otrokom, da so praznovali tukaj novoletno jelko.

Najprej so bili otroci obilno pogosteni s kakaom, slaščicami in sadjem, nakar je sledila mala prireditev. Predstavniki mestnega LO se je v uvodnih besedah zahvalil vsem tistim, ki so darovali za novoletno jelko in poštvovalno sodelovali pri vseh pripravah, zlasti JA, ki je v veliki meri pripomogla k večjemu uspehu tega ljubkega otroškega praznika. Isto je tudi poudarila v svojem govoru tov. Zupanova in obenem pozvala otroke, naj se v trenutku, ko prejmejo svoje darilo, spomnijo na vse tiste, ki so darovali življenje za svobodo in za uresničenje ljudske oblasti, katera danes vztrajno skrbi, da jim pripravijo lepšo in boljše bodočnost. Med drugim je še rekla: »Od

LJUŠKA UNIVERZA V KOPRU

Danes zvečer ob 20. uri bo v mali dvorani gledališča predavanje: »Gospodarstvo, osnova ljudske oblasti.« Predaval bo tov. prof. Furlan Janko. Vabljeni vsi!

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - UL. S. PELLICO 1 - II.; TEL. 11-32

O dvojezičnosti na Goriškem in v Istri

Mi vemo za svoje dolžnosti - spomniti se tudi vi svojih

Nezaslišane reči se godijo na jugoslovanskem področju STO-ja in v Istri. Pomislite, ljudska oblast si je drznila uvesti dvojezične ulične napise po istrskih mestih Posušje, kaj pravi o tem zadnji »Il Lunedi«: »še ena novost je na dnev. nem redu v cona B, da bi se bolj udarili po italijanskem značaju naših mestec. Sedaj pripravljajo ulične napise v dveh jezikih, italijansko-slovenskem ali hrvaškem, z ozirom na to, če spada določeni predel v območje Slovenije ali Hrvaške. Tako se bodo pojavile napisne tablice po ulicah naših mestec v cona B, kakor se je to zgodilo v Pulju, Poreču, Rovinju in po drugih istrskih mestih, kjer se košajo napisati slavni neznancev, junakov gozda, plod fantazije nekaterih infojbatovjev.«

Kakor vidite gre nesramnost det pisnov že tako daleč, da bi radi ukažovali tudi ljudski oblasti in osvobojenih kraji in na jugoslovanskem področju STO-ja in se v svoji fastidni miselnosti ter v besnem srdu do vsega, kar je slovenskega zgražajo, ker bodo v narodno istrski dvojezični napise. S tem bi poplavljeni na najbolj demokratičen način stola krivica, ki so jo italijanski šovinisti prizadejali Slovencem in Hrvatom v Istri.

Po takem nezaslišanem zgranzanju pa imajo ti hinavski fanteziizeri še korajžo, da dajejo nasemu ljudstvu na goriškem enasveta, o lojalnosti in sodelovanju, pri tem pa v isti sapi

Mi smo gradili cesto - cesta je gradila nas

Četrta goriška mladinska brigada se je vrnila z dela na avtocesti, kjer so jo razglasili šestkrat za udarno in petkrat pohvalili

Sircm po novi socialistični Jugoslaviji se s tako hitrim tempom, kot ša Jugoslavija v času svojega obstoja že ni dosegla, gradijo novi in novi giganti prve petletke. Vsa svobodna domovina se je izpremenila v veliko mravljišče, kjer svobodni ljudje zastavljajo vse razpoložljive moči, da čim več prispevajo k zgraditvi sveteljeje prihodnosti.

Nedvomno zavzema pri tej veliki preobrazbi dežele iz polkolonialne in od vseh mogočih kapitalistov izkoriščane Jugoslavije v močno razvito in industrijsko državo važno vlogo ravno mladina, ki je šele z ljudsko oblastjo pričela vdihavati svobodni zrak. Zato je popolnoma naravno in obenem tudi razumljivo, zakaj vlaga v izgradnjo dežele toliko naporov in zakaž se je pri vseh do sedanjih akcijah, zasluženem prisvojlja naslov nove - Titove mladine.

Zlasti hvale vredno pa je dejanje mladine goriške oblasti, ki je že septembra meseca sklenila in organizirala svojo brigado, s katero so odšli na gradnjo avtomobilske ceste Zagreb-Beograd, ki je eden največjih objektov, ki jih bo zgra-

Visoka novoletna jelka

VSA V LUCKAH IN OKRAŠENA, BOGATO OBLOŽENA Z DAROVJI JE STALA SREDI TRGA V KOPRU.

Obvestilo davkoplačevalcem

Goriški štampa sporoča, da bo za pet zaporednih dni, in sicer od 2. do 6. januarja t. l., na občinskem protokolnem uradu interesentom na vpogled glavni seznam skupnih kmetičkih davkov za leto 1950.

Danes seja občinskega upravnega odbora

Po božičnih in novoletnih praznikih se bo danes občinski odbor sestel k prvi seji v letu 1950. Jutri, v četrtek zvečer, se bo na gradual sestel občinski svet, ki bo nadaljeval s sejo, ki se je pričela že 21. decembra p. l.

ROJSTVA SMRTI IN POROKE

V goriški mestni občini je bilo od 25. do 31. decembra 1949 11 rojstev, 19 primerov smrti, 4 vknjizne poroke in 5 porok. Rojstva: Chittaro Lucijan, Lenhardt Roland, Bizjak Pavel, Volpe Petra, Pozzar Rina, Carvel Jurij, Pinello Angel, Baula Roberta, Muzolin Paola, Rijaavec Marina, Fanelli Adriana.

Obroki zajamčene preskrbe za mesec januar 1950

Nakaznice D1 imajo 4 odrezke za maščobe po 100 g, 3 odrezke za meso po 250 g, 15 odrezkov za sladkor po 100 g in en odrezek za kakaoo po 100 g.

Nakaznica D2 ima 6 odrezkov za maščobe po 100 g, 4 odrezke za meso po 250 g, 10 odrezkov za sladkor po 100 g in 3 odrezke za kakaoo po 100 g.

Nakaznica G ima 6 odrezkov a maščobe po 100 g, 7 odrezkov za meso po 250 g in 6 odrezkov za sladkor po 100 g.

Dodatne nakaznice NOS imajo 5 odrezkov za maščobe po 100 g, 8 odrezkov za meso po 250 g in 16 odrezkov za sladkor po 100 g.

Dodatne nakaznice BOL imajo 5 odrezkov za maščobe po 100 g, 12 odrezkov za meso po 250 g in 10 odrezkov za sladkor po 100 g.

Na vseh potrošniških nakaznicah so odrezki za posamezne predmete enotni in se glasnjo na enako količino.

Potrošniški kupujejo na odrezke za žitne izdelke: Na odrezke z označbo I kupijo kruh iz etnotne moke, kruh iz bele moke, etnotno moko, belo moko.

Na odrezke z označbo II kupijo trušniško lahko kupujejo vse pravkar navedene predmete ter testenine in pšenični zdrob.

Na odrezke z označbo III pa lahko kupujejo koruzne izdelke, to je koruzni zdrob ali moko.

Predmete, kakor so navedeni zgoraj, kupujejo potrošniki tako, da oddajo pri nakupu pšeničnih ali koruznih izdelkov določeno število odrezkov, in sicer:

1) Poletni urnik, ki velja od 1. maja do 30. septembra: Od torka do petka od 8 do 12.30 in od 15 do 19.30. Ob sobotah od 8, do 12.30 in od 15 do 20. Ob nedeljah od 7.30 do 12.30.

2) Zimski urnik velja od 1. oktobra do 30. aprila, in sicer: Od torka do petka od 8 do 12.30 in od 14.30 do 19. Ob sobotah od 8 do 12.30 in od 14.30 do 19.30. Ob nedeljah od 8 do 13.

3) Se vedno ostane dovoljeno, da se dokonča postrežba za zaprtimi vrati vsem gostom, ki so v brivnici kadar je čas za zaprtje.

4) Brivnice ostanejo zaprte ves dan: na dan novega leta, za veliko noč, velikončni ponedeljek, za Veliki Smaren, za božič in na sv. Stefan, kakor tudi za državne praznike (25. aprila, prvega maja, 2. junija in 4. novembra).

5) Samo popoldne ostanejo zaprte: 6. januarja, 19. marca, na Vnebohod, na Rešnje leto, 29. junija, 1. novembra in 8. decembra.

6) Na predvečer praznikov pod točko 4) bodo imele brivnice odprto kakor ob sobotah.

Zupani podeželskih občin bodo lahko spremenili ta urnik v zvezi z navadami in krajevnimi potrebami, seveda s sporazumno s sindikalnimi zvezami delodajalcev in delavcev.

8 odrezkov, 12 odrezkov, 11 odrezkov, 15 odrezkov, 15 odrezkov, 16 odrezkov, 11 odrezkov (III), 13 odrezkov (III), odrezek t. 23, 24, 25, 26, 27.

Pod kakavne proizvode se razume kakaoo, čokolado, trdo ali polnjeno, in šokoladne bonbone. To se deli v razmerju z obstoječimi zalogami.

Kava in kakaoo proizvodi se bodo delili, če jih bo prej dostavilo podjetje »Preveda«.

Meso se deli tedensko po 1/4 od skurme mesečne količine.

označbo II in 11 odrezkov z označbo III, vsega skupaj 125 odrezkov.

Nakaznica D1 ima 74 odrezkov z označbo I in 15 odrezkov z označbo II, vsega 89 odrezkov.

Nakaznica D2 ima 74 odrezkov z označbo I in 15 odrezkov z označbo II, skupaj 89 odrezkov.

Nakaznica D3 ima prav tako 74 odrezkov z označbo I in 15 odrezkov z označbo II skupno 89 odrezkov.

Nakaznica G ima 74 odrezkov z označbo I.

Dodatne nakaznice NOS vsebujejo 15 odrezkov z označbo I in prav tako dodatne nakaznice BOL.

Za nakup drugih predmetov zagotovljene preskrbe imajo potrošniške nakaznice naslednje število odrezkov:

Nakaznice R1 vsebujejo 12 odrezkov za maščobe po 100 g, 12 odrezkov za meso po 250 g, 15 odrezkov za sladkor po 100 g in 3 odrezke za kavo po 50 g.

Nakaznice R2 imajo 11 odrezkov za maščobe po 100 g, 10 odrezkov za meso po 250 g, 12 odrezkov za sladkor po 100 g in dva odrezka za kavo po 50 g.

Nakaznice R3 imajo 10 odrezkov za maščobe po 100 g, 8 odrezkov za meso po 250 g, 10 odrezkov za sladkor po 100 g in 2 odrezka za kavo po 50 g.

Prodajalne kruha, moke in ostalih izdelkov iz moke morajo v svojih prostorih izobesiti tablico, iz katere je razvidno, kakera vrsta izdelkov in količina odrezkov se odreže za 1 kg posameznega predmeta. Ta tablica mora biti izobesena na vidnem mestu.

Običajne izdelke prejmejo opravičenci po 140 g na vsak

Nov urnik za brivce in frizerje

Preteklo soboto so napovedali tridesetim uradnikom in delavcem v livarnah Prinzi, da bodo s 15. januarjem odpuščeni, ker bodo livarne tega dne končale obratovati. Tako bo v našem mestu spet trideset delavcev brez dela, med katerimi je mnogo takih, ki so bili pri tej tvrdki zaposleni več desetletij. Vrsta brezposelnih, ki steje v naši pokrajini skoraj enajst tisoč kruha potrebnih ljudi, se bo s 15. januarjem pomnožila, ker nihče, niti toliko opevana prosta cona nima zanje dela.

Napovedi det odpustov je po novem dokaz, da prosta cona ni prinesla najmanjše koristi za srednjo in malo industrijo, ki iz dneva v dan hira pred nebriznimi očmi velekapitalistov.

Letni pregled volivnih imenikov

Goriški zupan sporoča, da so na občinskem volivnem uradu vključeno 15. januarja na vpogled vsem interesentom volivni imeniki, ki jih je pripravila občinska volivna komisija, kakor je to predvideno po čl. 15 zakona z dne 7. oktobra 1947 št. 1058.

Vsak občan si lahko ogleda omenjene imenike in vloži pro-

Letni pregled volivnih imenikov

Goriški zupan sporoča, da so na občinskem volivnem uradu vključeno 15. januarja na vpogled vsem interesentom volivni imeniki, ki jih je pripravila občinska volivna komisija, kakor je to predvideno po čl. 15 zakona z dne 7. oktobra 1947 št. 1058.

Vsak občan si lahko ogleda omenjene imenike in vloži pro-

PROSTA CONA BREZ KORISTI

Livarna Prinzi bo prenehala z obratovanjem 15. januarja

Preteklo soboto so napovedali tridesetim uradnikom in delavcem v livarnah Prinzi, da bodo s 15. januarjem odpuščeni, ker bodo livarne tega dne končale obratovati. Tako bo v našem mestu spet trideset delavcev brez dela, med katerimi je mnogo takih, ki so bili pri tej tvrdki zaposleni več desetletij. Vrsta brezposelnih, ki steje v naši pokrajini skoraj enajst tisoč kruha potrebnih ljudi, se bo s 15. januarjem pomnožila, ker nihče, niti toliko opevana prosta cona nima zanje dela.

Napovedi det odpustov je po novem dokaz, da prosta cona ni prinesla najmanjše koristi za srednjo in malo industrijo, ki iz dneva v dan hira pred nebriznimi očmi velekapitalistov.

Nabavite si koledar!

Koledar Osobodilne fronte Tržaškega ozemlja za leto 1950 naj si nabavi vsak Slovenec. Koledar, ki je zelo zanimiv, je naprodaj v Katoliški knjigarni na Travniku in v Narodni knjigarni (»Carduccin«) v ul. Carducci.

Zgorelo je zatočišče financiariev

V Jenkovem pri Dolenjah je predvečerašnjim jutraj nedanoda pričela goriti lesena baraka, ki je bila zavetišče financiariev, ki službujejo na tamkajšnjem predelu državne meje. Baraka, iz katere so financiarji izvlekli svojo opremo, čim se je ogenj pojavil, je popolnoma zgorela še predno so do nje prispeli gasilci iz Gorice. Skoda, ki jo je požar povzročil cenijo na 150 tisoč lir.

Vozni red na goriškem kolodvoru

Odhodi:
V Trst: 6.18, 7.33, 9.53, 10.50, 14.11, 15.43, 18.20 (delavski skoli Ronke, uknjen ob nedeljah), 19.18, 22.15, 23.29.
V Videm: 5.14, 5.59, 6.57, 8.29, 12.35, 14.10, 17.21, 18.42, 20.14, 22.16.
Prihodi:
Iz Trsta: 5.51, 6.55, 8.11, 8.27, 12.31, 14.06, 17.17, 18.36, 20.12, 22.14.
Iz Vidma: 5.08, 6.15, 7.31, 9.51, 10.46, 14.09, 15.41, 19.16, 22.11, 23.27.

KINO

VERDI. 17: »Ježa groze«, V. Johnson.
VITTORIA. 17: »Tragedija kapitana Scotta«, Y. Mills.
CENTRAL. 17: »Povratek stražarjeva«, J. Hall.
MODERNO. 17: »Veseli mušketir«, M. Lockwood.
EDEN. 17: »Ziviljenje jih ni uklonilo«, R. Arlen.

BRIC IVAN

zaloga vina in likerjev
GORICA UL. CROCE 4

50-letnica umetniškega delovanja

HINKA NUČIČA

Dne 27. decembra 1949 je nastopil v vlogi Lembacha v Kriševi drami »Gospodje Glembajevci« Hinka Nučič, ki

je ta dan slavil 50letnico svojega umetniškega delovanja. Hinka Nučič je nastopil prvič kot 16letni mladenič v ljubljanski Drami, v kateri je nastopal 13 let kot igralec in režiser. Po svojem uspešnem gostovanju v Zagrebu v Ledjelovi drami »Tajfuna« je angažiral zagrebško gledališče. V Zagrebu je ostal do konca prve svetovne vojne. Takrat so ga povabili v Ljubljano, naj organizira Narodno gledališče, leto pozneje pa je odšel v Maribor, kjer je 1918. leta ustanovil prvo slovensko gledališče. V Mariboru je organiziral tudi v gralsko solo, ki je dala več tuzemnih umetnikov. Po dveh letih se je vrnil v zagrebško Dramo. V Zagrebu ni Hinka Nučič omejeval svojega umetniškega ustvarjanja le na igro, temveč je delal tudi kot režiser in učitelj

Delavca u kamnolomu

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Vloga »Delavskih zadrug«

V polemiko o ocenah raznega blaga na tržiskem trgu so posegle te dni tudi »Delavske zadruge«. Njih stališče zadeva seveda le mešano trgovino in mesnice, ker v druge trgovinske panoge za enkrat še niso posegle. Zadruga pekarna in prodaja kruha pa enkrat zaradi preskrbe kruha na nakaznični račun, preden zadruški tekmi. Predno naredimo odgovorno vodstvo Delavskih zadrug na razna vprašanja, ki izvirajo iz neznanega razgovora, treba omeniti razvoj tega velikega tržiskega podjetja, ki so ga pred mnogimi leti osnovali delavci sami. V preteklem letu so odprli in na novo uredili še sledeče prodajalne: poslovilnic št. 13 in mesnico št. 10 na Elizejskih podstajah, obnovo poslovilnice v Ul. Colonna ter poslovilnico št. 4 s priključeno mesnico št. 9 na Trgu Peruginu in končno novo zgrajeno poslovilnico in mesnico pri občinskem stadionu Valmura. Nove

poslovilnice so odprli tudi pri St. Križu in v Nabrežini. Seveda so mnoga manjša dela opravili tudi po drugih točkah svoje široke razporedne mreže. Za vse te trgovine velja v bistvu kar so predstavniki tiska nedavno lahko ugotovili pri najnovejši poslovilnici v Valmuri. Namreč da so s komercialno tehniškimi odločitvami sodobne urejene, praktične, vzorno čiste, skratka take, da upitajo že s svojo ureditvijo in odpravo bodisi na obnovo prodajalcev, bodisi na navade potrošnikov. Med množico najbolj nemogočih umozanih, temnih, zastarelih skrupal, ki jih med tržiskimi trgovinami in pekarnami ne manjka, so prav gotovo trgovine Delavskih zadrug dober vzgled vsem ostalim. Po vojni so bile domala vse obnovljene in zlasti so pazili na to, da niso zapostavljene poslovilnice po delavskih okrajih in drugih mestnih predelih, kjer prevladuje siromašno prebivalstvo. Ze v tem je nekaj zaradi česar zaslužijo Delavske zadruge vso pohvalo in pozornost.

Kaj pravi vodstvo zadrug na vprašanje zakaj se niso znižale cene raznih živil na drobno v enaki meri kakor cene na debelo? Cemu niso Delavske zadruge mnogo ceneje od ostalih trgovcev in mesarjev? Predvsem smatrajo voditelji zadrug, da so postopoma znižanje cen privatnih trgovcev nekakšna vaba, ki je posledica prisotnosti zadrug v neki coni, okrajni ali krajev, ali tudi mestnem predelu. Glede večjega odpora cen na drobno v primeru s popuščanjem cen na debelo, menijo, da je treba pripisati vso mala trgovina zaradi vedno večjih bremen, ki so se nakopile v zadnjem času na ovesti zaračunavanja davkov! Recimo primer mesa, goveje meso, teletina in svinjina so se znižale na debelo od oktobra 1948 pa do oktobra 1949 za 135 do 180 lir pri kg, povprečno torej 150 lir. Isto meso se je poročeno na drobno od 114 do 166 lir do povprečne za 140 lir. Razlika 10 lir med povprečjem na debelo in na drobno opravičujejo z a) s solšnim prometnim davkom (IGE) v višini 2 odst. uvedenim na prodajo na drobno od 1. januarja 1949; b)

s dvakratnim povišanjem medzic povišanje najemnin, električnega toka, itd. Glede konkurence mesarjev pa pripominjajo zadruga, da zelo pogosto pomagajo zasebniku pri njegovem delu, blaginji ali sploh v poslovanju njegovi družinski člani. Njihova prava ostaja družini in je pogosto več kot samo ena. V tem oziru je seveda potrošniško zadržanje nekako odraženo. Toda zadruga razdeli delo med večje število družin in s tem tudi dohodke, jami za točno izvedbo delovnih potreb, izraza razne podporne ukrepe v korist članov, moderne in higienske obnove svojega inventarja ter ima protispekulativni značaj. Vse to velja seveda za vse poslovilnice Delavskih zadrug. Končno je treba omeniti tudi povračilo, ki se izplača vsako leto članom na podlagi nalucupov pri zadrugnih

Table with columns: Vrsta blaga, kol., Cena v priv. trg., Del. zadr. Lists various goods like rice, oil, and their prices.

Prihranek, ki bi ga lahko imela gospodinja zgolj od prisotnosti zadrugne prodajalnice, o čemer, razen tega pa bi se v tistem predelu mesta takoj morale izenačiti cene privatnih trgovcev s cenami zadrugne prodajalnice. Pri tem bi sicer ostalo, prav vodstvo zadrug, ker ko smo dosegli tak učinek, mislo o drugi polovici oktobra nekaj povračilo so zadrugne mesnice celo znižale prodajne cene. Prihranek za tisti mesec je sledeča:

Table with columns: Mesarije, Del. zadr. Lists prices for various types of meat.

Tako vodstvo zadrug, v danih razmerah pri nas prav gotovo ne moremo in tudi kdo drug ne more krivizirati poslovanja zadrug. Če pa se upoštevamo nekatere socialne ugodnosti (povračilo solnine aktivnim članom za njihove otroke — gojenje višjih srednjih šol, zdravniška pomoč za stare člane, varno socialno skrbstvo za številno namočeno šol.) reči, da so zadruga ena izmed redkih ali skoraj da edina ustanova s katero se Trst lahko ponosa.

Zato bi ne bi predlagali, da se Bostari nota acemlata za mlako, ki jo te dni prečujejo razna oblastva, o čemer piše tudi tisk, prav »Delavskim zadrugam«. Tako bo preskrba mesta s tem bistvenim hranilom najbolje urejena in upravnije ne bo delajo prilike za kakšne spekulacije.

Ozemlje ob reki Pisti, ki ne bilo nedavno še močvirno nerodovito se 2 poizvovalnim delom ljubljanskih prebivalcev izpreminja v 200 ha rodovitne zemlje. Planinska reka Pista teče skozi Komitško polje in se pri Beričevem izliva v Bistrico. Ob polnih in jesenskih nalivih je mnogokrat poplavljala okolico in povzročala veliko škodo prebivalstvu. Zemlja v njeni okolici

veje, ki so ležale po zemlji. Na tistem kraju so Huni izsekavali gozd. Obstaj je, da bi razbral v tem, kam bi krenil. Pod seboj je silal hrzanje pasocih se konj, daled pred njim je zarez ostenj in zdelo se mu je, da vidi krog njega premikajoče se postavne. »Tajkaj!« je bila njegova naloga. Kako? Mimo konj? Brez čuvaja se redko pase hunska brav. In vendar je njegova dolžnost, da presodi po številu konj moč tabora. Ognit se je posekanega gozda, kjer mu je bila hoja naporna zaradi dreva in vej, razmetanih na gosto po tleh. Skril se je zopet v temo in lezel ob robu doline proti ognju. Počasi je ginilo omotično kopnenje po Ljubljini, zmogla je skrb in težja naloga ter izpodrinila sanjarjenje v Ljubljini. Zbral je vnovič vse prelebit in zvitost. Piazli se je kakor tiskaj neslišno, se spravil v dolino, se potopil v travo in se vil kakor kača prav tik črede konj proti ognju. Poskusil je, da bi razbral iz črne sence št. delo živali Toda ni mogel. V tem se je domislil, da pred ponočjo vziđe meso; tedaj lahko pregleda čredo z gozda. Pomikal se je ob robu grmovja uspešno dalje. Ob konjih ni začutil nesar.

Nadaljevanje sledi

Vsakemu delovnemu človeku udobno stanovanje

PRVE JUGOSLOVANSKE TOVARNE MONTAŽNIH HIŠ

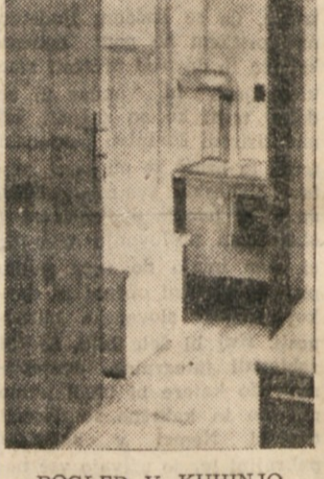
Montažni način gradnje se v Jugoslaviji naglo razvija. Od tovarniške izdelave posameznih gradbenih elementov oziroma predizdelkov prehajajo že h gradnji montažnih stanovanjskih hiš. Petletni plan določa, da morajo v zadnjem letu petletke zagotoviti proizvodnjo montažnih stanovanjskih hiš v obsegu 460.000 kvadratnih metrov pokrite ploskve. Velikanska potreba po novih stanovanjskih prostorih, zlasti v novo nastalih industrijskih središčih narekuje uspešno razvijanje sistema montažnega načina gradnje in uspešno gradnjo tovarn za izdelavo montažnih delov stanovanjskih zgradb.

NOVA ENONADSTROPNA MONTIRANA HISA

za lesene montažne hiše. V tej tovarni bodo izdelali 2400 hiš na leto, oziroma 4000 hiš, če bodo delali v 3 izmenah. V Bosni pa ne bodo gradili samo lesenih montažnih hiš. Ze lani v avgustu so začeli tudi v bližini Sarajeva graditi veliki tovarni montažnih hiš »Beton«. Postavili so jo ob reki Zveznici, ki nanaša vsako leto velike količine gramoza. Tako bo imela tovarna vedno na razpolago dovolj peska in gramoza. Ko so tovarno se gradili, so že v maju začeli izdelovati prve betonske dele za zgradbe, in sicer strešne konstrukcije, medetažne konstrukcije in nosilce krovov. Podoben kakov v beogradski tovarni izdelujejo lahke gradbene elemente tudi iz žilindrov od zgorajga premoaga ter plošče iz mavca, ki služijo za oblaganje zidov in stropov. Iz gradbenih elementov, ki jih izdeluje nova tovarna »Beton« so ob koncu oktobra v Sarajevu izvršili prvo poskusno montažo

mente za enonadstropne stanovanjske zgradbe s 4 stanovanji in bodo kmalu izdelali po 5 takih hiš na dan. Tudi tovarno v Sarajevu bodo še povečali. V kratkem bodo imeli na razpolago

POGLED V KUHNINJO

4000 kvadratnih metrov tovarniškega prostora, tako da bodo lahko izdelovali montažne dele za več tipov montažnih hiš.

»Betonjerka«, prva tovarna montažnih hiš na Balkanu Na obali Donave pri Beogradu že deloma obratuje prva jugoslovanska tovarna montažnih elementov »Betonjerka«, ki bi hkrati prva tovarna te vrste na Balkanu in največja v Vzhodni Ev-

V eni uri bodo izdelali toliko montažnih elementov kolikor znaša kubatura zidov sodobnega stanovanja

17 milijonov dinarjev nagrad znanstvenikom Jugoslavije

BEograd, 31. — Zvezna vlada FLRJ je sklenila nagraditi 249 zaslužnih delavcev in kolektivov za delovne uspehe na področju znanosti in kulture v letu 1949 v skupnem znesku približno 17 milijonov din. Šestnajst znanstvenikov je došlo nagrado za znanstveno delo ter za važna raziskovanja za življenje ljudstva. Šef kemičnega inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Maks Smeec je prejel nagrado 120.000 din. za znanstveno delo »Kemije študije in za delo za proizvodnjo metaturginega koksa iz domačega premoga. Štirje znanstveniki in medicinske družbe so prejeli nagrado za razvoj in organizacijo dela in znanstvenih institucij. Za uspehe pri razvoju proizvodnih metod je bilo odlikovanih 38 delavcev. Glavni inženir urada za napredek proizvodnje ministrstva za rudarstvo Božo Popović je prejel nagrado 120 tisoč din za rešitev problema proizvodnje topilnega koksa. Rudar iz rudnikov »Brezva« v Rumeni Aliji Sirotonovič je zredniškim tekmovanjem za večje delovno storilnost, je prejel 80.000 din za uspešno organiziranje brigadnega sistema dela in za spodbudo razvoju gibanja za visoko storilnost v rudarstvu. Odlikovana je bila tudi neka tekstilna delavka, ki je dovršila dela prve petletke in je začela že delati za drugo petletko. Prejela je nagrado 50.000 din.

za, ki ga bodo dovažali po vodni poti in iz žilindrov od zgorajga premoaga, ki jo bodo dobivali iz bližnje električne centrale. Nova tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji. Kompletno napravo za to tovarno so pripeljali iz Amerike naši izseljenci, ki so se vrnili v domovino. V tovarni so montirali že vsi stroji za izdelovanje betonskih elementov. Treba je le še postaviti transportne naprave in žerjave. Ko bo tovarna v celoti urejena, bo delo tako mehanizirano, da bo v notranjosti tovarne pri proizvodnji zaposlenih le 12 ljudi, vse drugo pa bodo opravili stroji. Zunaj tovarne bodo delavci zaposleni le pri dovažanju gradiva in odvažanju izdelkov. Mehanizirano bo sortiranje materiala in drobljenje, prenašanje pripravljene materiala v 30 m visok bunker, mehanizirano pa bo tudi vsa izdelava posameznih gradbenih elementov. V proizvodni proces bodo delavci posegali le tam, kjer je treba določiti količine gramoza, peska oziroma žilindrov in cimenta.

V eni uri bodo v tovarni lahko izdelali 1000 blokov normalne velikosti, od katerih vsak ustreza običajnemu zidu 16 kubčnih metrov eni uri bodo torej izdelali toliko montažnih elementov kolikor imel 4 sušilnice, dvorano za zvijanje armature in mehanično delavnico, izdelovali pa bodo predvsem nosilne stebre, medetažne konstrukcije in druge elemente za ogrodje hiše. Ko bo zgrajen tudi ta drugi del tovarne, bodo lahko izdelali prav vse dele, ki so potrebni za gradnjo montažne zgradbe. Strojne naprave za ta drugi del bodo izdelali v domačih tovarnah.

stanovanjske zgradbe. Ob tej priliki je minister za gradnjo LR Bosne in Hercegovine Rade Jakiš poudaril velik pomen novega montažnega načina gradnje za hitro zgraditev stanovanjskih naselij v industrijskih središčih Bosne in Hercegovine. Sedaj izdelujejo v tovarni montažne ele-

DNEVNA SOBA

mentov, ki jih bodo dovažali po vodni poti in iz žilindrov od zgorajga premoaga, ki jo bodo dobivali iz bližnje električne centrale. Nova tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji. Kompletno napravo za to tovarno so pripeljali iz Amerike naši izseljenci, ki so se vrnili v domovino. V tovarni so montirali že vsi stroji za izdelovanje betonskih elementov. Treba je le še postaviti transportne naprave in žerjave. Ko bo tovarna v celoti urejena, bo delo tako mehanizirano, da bo v notranjosti tovarne pri proizvodnji zaposlenih le 12 ljudi, vse drugo pa bodo opravili stroji. Zunaj tovarne bodo delavci zaposleni le pri dovažanju gradiva in odvažanju izdelkov. Mehanizirano bo sortiranje materiala in drobljenje, prenašanje pripravljene materiala v 30 m visok bunker, mehanizirano pa bo tudi vsa izdelava posameznih gradbenih elementov. V proizvodni proces bodo delavci posegali le tam, kjer je treba določiti količine gramoza, peska oziroma žilindrov in cimenta.

Tovarna montažnih hiš v Bosni

Pred tedni je začela v Zavidovičih v Bosni obratovati prva jugoslovanska velika tovarna montažnih hiš, ki že izdeluje elemente

Pod svobodnim soncem

SPISAL S. S. II. DEL

»Ponji! V voda! je kričal nestropno Rado. »Kdo pojde?« vpraša stari Sloven. »Kaj prepeljavam! Ne sam, na konja! Če konj sredi reke omaga, drugo polovico prepeljavam po stepi! bo žal pahot pel na trstu, kakor vedomeč! Vilj pameti na ogenj! Pogledite, tukaj siril iz blata debelo bruno. Izgrebimo ga, vzrismo žreb. Kogar določijo bogovi, zajaha bruno in se prepelje prek velelokala. Vsi so se pokorili navseti starega Slovena, zastavili vse sile in kmalu izgrebli iz peska in blata dolg hod, ki je bil iz srede izgan. »Ekorabelj!« so vzkičnikili veselo in izmetali blato iz vdolbine ter vrgli žreb; dotleji je najmlajšega vojskaka. Vitki

visoko pod sijajno nad planostjo se je vozil orel. »Kam?« so se povpraševali. Stari Sloven je molil obreže s sokoljim očesom gor in dol. Stegnil je vrat, nastavlil rok. »Kam?« so vnovič vprašali vojskaki. Stari Sloven je zasedel konja, za njim so poskakali mladiči v sedla in mu nemo sledili. Previdno je jezdiel do mesta, kjer je lezal prvi brod. Upognil se je v sedla in iskal s desnico ostre sekire ob sedlu. Bilaz se je večer. Dolge sence so se hipoma iztevale v gini. Staremu Slovenu se je svetil na čelu krvav podpluti obrunek. Kakor hrastov lubi mu je bila koža nagubanačna po mrtlem licu. Pride noč, kam pot? Lahko jih ujame Tunjusa, nemadoma, kakor piče v zanko. Treba je, da nanno zadnje sile, dokler imalo se kaj den. Poprijeli so vsi tesneje za brade, udarili po konjih s kratkimi jermeni in nato popusili povodec, so se iztegnile vrvi živali v dol, gub, plavajočih skokih po ravnini. Hipoma pa je potekel grit ob desni. Kakor bi ga odrezal. Ozka dolnina se je odprla proti jugu. Sloveni so kmalu ustavili in se spoređali. Edini Rado je dreval kakor v sanjah dalje. Ali nemandom so videli, kako se je vzpel, njegov konj, se stisnil

bi se obotavljal. Rado je šinil mimo vse tovaršev in jezdiel četi na čelu. V daljavo so mu strmeli oči in zarele kakor mladenec volk, ko gre prvič na plem. Kadar je jeknila ptica, mu je vzpluto srce, kakor bi Ljubnička zaklicala na pomoč. Stisnil je konja in zgrabil povodec. Neke dašč, se mu je zdelo, je nekaj zarenčalo. »Tunjuša!« je naglo pomislil in iskal z desnico ostre sekire ob sedlu. Bilaz se je večer. Dolge sence so se hipoma iztevale v gini. Staremu Slovenu se je svetil na čelu krvav podpluti obrunek. Kakor hrastov lubi mu je bila koža nagubanačna po mrtlem licu. Pride noč, kam pot? Lahko jih ujame Tunjusa, nemadoma, kakor piče v zanko. Treba je, da nanno zadnje sile, dokler imalo se kaj den. Poprijeli so vsi tesneje za brade, udarili po konjih s kratkimi jermeni in nato popusili povodec, so se iztegnile vrvi živali v dol, gub, plavajočih skokih po ravnini. Hipoma pa je potekel grit ob desni. Kakor bi ga odrezal. Ozka dolnina se je odprla proti jugu. Sloveni so kmalu ustavili in se spoređali. Edini Rado je dreval kakor v sanjah dalje. Ali nemandom so videli, kako se je vzpel, njegov konj, se stisnil